

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Savoboda József könyv- és papírkiskereskedése, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény, valamint hirdetések és előfizetési díjak is küldendők. Telefon hívószám 2.</p>	<p>FŐSZERKESZTŐ: Dr. FEJÉR ANTAL ÜGYVÉD.</p>	<p>FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. ÉLTES GYULA.</p>	<p>Megjelenik minden szerdán. Előfizetési ár: Egész évre 8 kor. (Kalföldre) 12 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Hirdetési díjak a legelőszörban emelttárnak Kéziratok nem adóznak vissza.</p>
---	---	--	--

Várakozás.

Csikszereda, 1912. május 14.

(É.) Az ország figyelme feszült várakozással a Lukács László és Justh Gyula között folyamatban levő tárgyalások felé irányul, mert mindenki tudja, hogy e tárgyalások eredményétől függ az ország békéje, a magyar parlament munkaképességének helyreállítása.

Most is az általános választójog kérdése nyomult előtérbe, az a gordiuszi csomó, mely a magyar politikai életet állandóan foglalkoztatja és immár sürgős megoldásra vár. Bár a tárgyalások részletei, az eddig kötött esetleges megállapodások még nem ismeretesek, vagy legalább is nem véglegesek, annyit azonban már most megállapíthatunk, hogy a politika egén a béke lengedez és a'aposan remélhető, hogy a nyomasztó közigazgatási viszonyok súlya alatt engedni kénytelen az eddig merev magatartást tanúsító szélső ellenzék is.

Hosszu idő óta politikai program az általános választójog, de az ádáz politikai harcok közepette egyik párt sem adta rá magát, hogy részletesen kidolgozott programmal álljon az ország közvéleménye elé. Eleddig csupán általános politikai jelszavak voltak azok, melyek a sötétben tapogatózni engedtek, azzal a sablonos, — minden párt programjába vett hozzáadással, hogy a magyar supremáciát biztosítani kell. És itt a bőkkendő, érezték ezt a vezérférjak is, mert Ausztria példája a maga általános titkossával legkevésbé nyújt kecsegtető képet a majd általános titkossá vezető jövő Magyarország elé.

Érdekes megvilágításba helyezi az általános választójog megvalósítását egyik bécsi tekintélyes sajtóorgánus, mely hasábkon keresztül fejtegeti, hogy az általános választójogot azért veszik szívesen Bécsben, mert ez a nép legszélesebb rétegeire kiterjesztve kiválóan alkalmas lesz a nemzetiségnek a magyar parlamentbe való bevonulására. S ha ez megtörténik, melegegya lesz a trialistikus törekvéseknek Ausztriában nem kevesebb, mint negyven különböző pártnyalat van, mely a közeletet nemcsak az osztrák parlamentben, hanem kint a tartományokban is teljesen megmetyelete. Főképpen ez az, mi rendkívüli óvatosságra int bennünket és olyan kántelákat követel az általános választójog megalkotása körül, mely a magyar imperium fenntartására alkalmas lesz.

Ausztria népei örökös közdelemben állanak egymással, egyetértésről szó sem lehet, legfeljebb csak akkor, ha a magyar nemzeten útni kell. Maguk a legtekintélyesebb bécsi lapok nyíltan beismerik, hogy az ók általános titkossuk elposványosította a közeletet, te tézte az addigi bajokat és csödbe jutatta a parlamentet.

Egy pár nap múlva megtudjuk, hogy milyen az az általános választójog, mely hivatva lesz az ezeréves magyar alkotmányt tovább fejleszteni. Ezeréves alkotmányukkal azonban minden pártnak számolni kell, mert a fejlődés örömetét megsemmisíteni nem lehet, ha csak nagy megrázkódtatásoknak és bizonytalanságoknak nem akarjuk kitenni a magyar nemzet jövőjét. Abban egyet kell érteni minden pártnak, hogy az általános választójog — melyet mind-

egyik megvalósítani akar — olyannak kell lenni, mely a magyar parlament munkaképességét állandóan biztosítja. Űres szavaknak felülni nem szabad, mert ha elveszítjük a magyar imperiumot, a feltartóztatlan ár gyorsaságával összeroppant az a vasgyűrű, mely körül fog minket, mindegyre nyelvét öltöztetve felénk. Ezért kell minden jóérzésű magyarnak azt az általános választójogot követelnie, mely becsültesen megvalósítja a hozzáfűzött jogos aspirációkat, de egyben biztosítja a yugodt fejlődést, egészséges közszellemet teremt és képes lesz erejének egész teljességével megvédeni a magyar alkotmányt, felfelé és kifelé egyaránt.

Az új választójog végét kell jelentse a meddő parlamenti harcoknak, a kisebbség terrorjának és a végnélküli erőtlenségnek. Minden ízében magyarnak kell lennie, ezt követeli az államalkotó és fenntartó magyar nemzet. És elvitáztatlan, hogy ami kezünkben van az a hatalom, mely az új választójogot megvalósítja. Ha nem lesz méltó a magyar nemzet történeti nagy multjához, ha nem valósítja meg a hozzáfűzött jogos aspirációkat, úgy végzetes ballépést követünk el, mely Magyarország sirtját ássa meg.

Oláh erőlködés a magyar püspökség ellen.

Az oláhok minden általuk megjárható utat végig járták, hogy a magyar gör. katolikus püspökség elé gancsot vethessenek. Az oláh politikusok valahányszor arról volt szó, hogy a magyar állami iskolákban a gyermekek néhány imádságot magyarul is megtanuljanak, azonnal ország-világra szóló jajgatásba kezdtek, mert a magyar kormány azt a természetellenes kívánságot oktrojálja rájuk, hogy ne anyanyelvükön imádják az Istent.

Most pedig, amikor arról van szó, hogy Magyarországon a magyar gör. katolikusok ne oláhul, hanem anyanyelvükön, tehát Magyarul imádják Istent, akkor Magyarország legfőbb oláh főpapjai, akik a magyar törvényhozásnak is hivatalból tagjai, azonnal Rómába szaladnak, hogy a pápai szék akadályozza meg a magyar hívek természetes jogainak érvényesítését. Egyszóval azt kívánják, akár külső befolyás érvényesítésével is, hogy Magyarországon a magyar gör. katolikusok csakis oláh nyelven imádkozhassanak s oláh egyházi hatóság alá tartozzanak.

Tudvalevőleg Rómában ez esetben lemosolygútták az oláh főpapok farizeus okoskodását s a dolgok természetes menete elő nem gördítették mesterséges akadályokat, de kedvükért megtették, hogy a székelyföldi gör. katolikus magyarokat továbbra is hatalmukban hagyták. A szemforgató oláh püspökök ezzel befejezték nyilvános akciójukat a magyar püspökséggel szemben és átengedték a küzdőteret az oláh politikusoknak, akiket a kormánytól nem látott zsinóron rángatnak.

A budapesti „Petru Maior”-ünnepek alkalmából ezek bizalmas értekezletre össze is ültek illyésfalvi Pop György, az oláh nemzeti komité elnökének vezérlete alatt s elhatározták, hogy május 23-ára nagy tiltakozó meetinget hívnak össze Kolozsvárra, ahol állítólag a hívek nagyon fel vannak haborozva a magyar püspökség ellen, vagy ha itt nem engedélyeznék a gyűlést, akkor Gyulafehérvárra. Tiltakozásukat az 1853-ban kelt pápai bullára alapítják, mely örök időkre garantálta az oláh püspökségek megszthatatlanságát.

Ezen a meetingen természetesen nem lesz szó az oláhok eddigi vesszőpárpájáról (arról ez esetben leszálunk), a hívek anyanyelvének természetes jogáról, nehogy nevezetesegek legyenek, hanem annál több szó fog esni egyes törvényekről, bullákról, melyeknek erejét — más esetben — nem ismerik el kötelezőknek, az oláhságra nézve. Mivel az oláhságnak mindent szabad Magyarországon, még azt is, hogy nagy apparátussal tiltakozhassanak a magyarok anyanyelve természetes jogainak egyházi tőren való érvényesülése ellen: talán nem ártana, ha a most oláh egyházi fennhatóság alá tartozó magyar hívek is felemelnék tiltakozó szavukat az oláh erőszakosságok ellen.

A „CSIKI LAPOK” TÁRCZÁJA.

Remény.

Kicsiny kis szikra ég a lelkeimen
Hogy élek én nekem köszönhetem

Szívemnek lángja édes álma vagy
Feléd fordítja mindig arcomat

A szenvedés, a bánat és a vágy
Hozzám szegődöl titkon, hogy megáldj:

Előzd a kint, amely örök nekem,
Megédesítvén árva életem.

Mátrai Ferenc Béla.

Tavaszi esőben.

Tavaszi eső langyos kövér csejje
Hull kip-kop... csendesen a kövezetre.
Ejféli után az óra egyet üt
A sarkon a rend éber óre üt.
Egy-két meglepett lump... nincs senki más itt,
A matag csend, nyugalom miniteniütt.

Még én voltam itt — ha a lelkeim régen
Ott nem mulatna, lenn a faluvégen,
Hol a langyos barna rögre hull,
S onlik a hant és nyílik a barázda,
S az élet ezer millió kis fűje
Fakad, zsendül, nő, halk — zajtalanul.
Lampérth Géza.

Medera népdalok.

(Penderkedő János gyűjtése.)

I.

Nászra kerül a jegyespár,
Csuha, hoch, la!
Aranygyűrű a kezén már,
Ihaj, la juszt!

Lássuk, hogy áll a kelengye?
Csuha, hoch, la!
A dolognak ez a rendje...
Ihaj! la juszt!

II.

Eternites kis palotám
Leégelt az utca során.

Benneégett a legyezőm,
Vegyél, mucim, másat;
Puszizom a, pusizom a
Yes-puderes szádat.

III.

Kacska kákán költ utódot,
Ila a föld jó, buza kél ott.
De hol terem a szép „nagysám”,
Az az ország sehol sincs ám!

IV.

Ezt a görbe korzót járom én,
Drága kis libámát várom én;

Szemefénye ultravioletta:
Megmaszlagol százat a kokett.

V.

Hírré tette Csaba város,
Hogy: „éljen az általános!
Diridiri — dongó,
Dongó”.

Héderváry telefonált:
Ne danolják azt a nótát.
Juszt, azért is: „dongó,
Dongó”. Földes Zoltán.

Disznótör. *)

Irta: Mátrai Ferenc Béla.

— Egy szép reggelen csak keményre fagyott egyszerre a föld, a mezőkön hideg szél süvített, itt-ott valaki siet a falu felé, de mintha más lenne ma minden, az embereken valami nyugtalanság...

— A házak felől sürű felhők szállnak... Megérkezett az első téli nap. A kocsik nehezen tudnak most kijutni a szegedi útra, pedig máttól kezdve még népebb lesz ottbenn a vásár.

— Estván gazda is ép most kanyarul be a szekerevel. A szántás végiben ugyan még egy

*) Mátrai Ferencz Béla kiadandó 5-ik könyvéből.

utolsó zöttyen a nehékes ülés, aztán tul van minden a veszélyen, az úvegek még össze sem ütődhettek, merthát a szekér fenekén ül Erzsók asszony is, akit nem hiába hozott magával Estván gazda.

— A tanyai iskolánál aztán beszólnak, hogy miután ma nagy nap lévén s Estván bácsiéknél disznóölés tartatik, a tanító ur valahogy el ne feledkezzék. Hogy aztán ók elmennek hazulról, azon épen semmit se tessék csodálkozni. Estván bácsi felesége nem szűkölködik utódokban. Nagya nót, férjbezenő lányai vannak, akikre rá lehet bizoni ilyenkor a házat, de meg nem is maradnak ók el sokára s az idő is korai. Szeged közel van s Estván bácsinak jók a lovai. A köves uton repülnek. Estván bácsin új suba van, ami telerajzolódott most deres párákkal és ami — ha a nap is fel talál sütni — olyan szépnek tünteti fel Estván bácsi subáját, mintha csak ezüst vonalakkal lenne kihimezve.

— A pipát ez alkalommal otthon hagyta. Szivart a, szép világos, pettyes ötés szivart, amiről ugyan — tekintettel a hajnali időre — még nem sokan vehettek tudomást, Estván bácsi mégis egészen a hegyire vesi, hogy annál is hosszabbnak lássék.

Megérkeztek az összes tavaszi újdonságok!
NŐI DISZKALAPOK NAGY VÁLASZTÉKBAN.
Pototzky Márton divatüzletében Csikszeredában.

Közigazgatási bizottsági ülés.

Csikszereda, 1912. május 13.

A vármegye közigazgatási bizottsága folyó hó 13-án tartotta meg rendes havi ülését Gyálóky Sándor főispán elnöke mellett. Az ülésen részt vettek Mikó Bálint v. b. t. l., Fejér Sándor alispán, Fodor Antal dr. kir. közjegyző, Bálint Lajos főesperes, T. Nagy Imre gazdasági előadó, dr. Györgypál Domokos tisztii főügyész, Homolay Lajos kir. pénzügyigazgató, Jeney László kir. ügyész, dr. Veress Sándor tisztii főorvos, Birtha József árvész. elnök, Lengyel Róbert kir. tanfelügyelő, dr. Daradics Félix és dr. Kovács Gyáriás ügyvédek és dr. Eltér Gyula jegyző.

A bizottság Májer Benő és társa lakerekedő cég kérésére elrendelte a Gágótfalja-sötéputnani közemű iparvasút műtanrendőri bejárását, melynek foganatosítására folyó hó 20-át tűzte ki és elnöknek kiküldötte Szász Lajos vm. főjegyzőt.

A bizottság tudomásul vette a kereskedelmiügyi miniszter leiratát, melyben értesítette a bizottságot, hogy az államépítészeti hivatal vezetésével Végh István egyidejűleg áthelyezett lipószentmiklósi kir. műszaki tanácsosi bizta meg.

A pénzügyigazgató jelentése szerint április havában egyenes adóban befolyt 36287 korona 39 fillér, a múlt év hasonló havában 38896 korona 94 fillér, hadmentességi díjban 595 korona 26 fillér, a múlt év hasonló havában 266 korona, bélyegdíj és illetékben 4764 korona 88 fillér, a múlt év hasonló havában 11993 korona 8 fillér, fogyasztási és italadókban 23537 korona 18 fillér, a múlt év hasonló havában 23963 korona 84 fillér, dohányjüvedékekben 73086 korona 56 fillér, a múlt év hasonló havában 66438 korona 3 fillér. A bizottság a jelentést tudomásul vette.

A tanfelügyelő bejelentette, hogy április hónapban az elemi népiskolákban igazolatlan mulasztás a mindennapi tankötelesek részéről volt 1912. félpénz, az ismétlő-iskolákban 896 félpenz. Birságpénz befolyt 356 kor. 31 fillér.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter a bizottság azon határozatait, melyek a gyimesközéplek-hidegségi és t e k e r ó p a t a k i róm. kath. elemi iskolákat községnek nyilvánították, — az erdélyi püspök felebbezése folytán feloldotta és új tárgyalást rendelt el.

Államsegélyt utalt ki a csikszeredai iparos tanácsközlőnek 1033 koronát, a gyergyószentmiklósiaknak 1000 koronát és a dítrónak 760 koronát.

Ugyancsak a kultuszminiszter 50—50 korona jutalmat helyezett kilátásba az ország nagyobb helyein működő iparostanonc iskolák tanulói részére és Csikszereda város iparostanonc iskolájára is felvételeit 50 koronával a jutalmazandók sorába.

A csikrákosi áll. elemi iskolai épület felállítására is dölőre jutott, mennyiben többszöri feltérjesztésre a kultuszminiszter 42,000 koronát engedélyezett.

Csikszentgyörgy község a jövő tanévtől kezdve egy áll. isk. tanerőt fog kapni, fejlesz-

tetni fog továbbá a gyergyóbékai áll. el. iskola is: Gyergyóbékás—Domukon és Zsedán-teleken 1—1 tanerővel.

Csikvármegye községi és felekezeti tanítói fizetés kiegészítői körpótlék, valamint személyi-pótlék címén jelenleg 77690 korona évi állami-szolgálatban részesülnek a kultuszminiszterrel.

A csikszeredai elemi iskola kibővítését a kultuszminiszter ez idő szerint nem engedélyezte, mi mindenestre igen sajnálatos körülmény és állandó mizériák kulforrása és sebhely sem méltó a vármegye székhelyéhez.

A kultuszminiszter továbbá Csikszenttamás községet a róm. kath. iskola részére eddig nyújtott segély további kiszolgáltatására kötelezte.

Analfabéta tanfolyamok tartattak Gyergyóremelén, Bélboron, Gyimesen az állami és Csiksomortánon a róm. kath. iskolákban.

Várdotfalván elismerésre méltó érdemes munkásságot fejtenek ki Márton Emilia és Péter Sándor róm. kath. tanerők.

A bizottság az árvész. elnök, kir. ügyész, államépítészeti hivatal és törvh. főállatorvos jelentéseit tudomásul vette.

A törvényhatósági főállatorvos az állatlétszám összeírásának megbízhatatlanságáról tett jelentést, melynek orvoslását abban találja, hogy jövőre az összeírás bejelentő-lapok kiosztásával eszközöltesék, melyeket minden állattulajdonos maga állítana ki, ami a megbízhatóságot biztosítja.

Az állategészségügyi állapot a vármegyében kielégítőnek mondható. Itt-ott szorványosan léptek fel állatbetegségek, de az övintézkedések mindenütt idejében megtették.

A tisztii főorvos jelentése vármegyének közegészségügyi állapotáról szintén kedvezőnek mondható. A főorvos előterjesztette a gyergyói és csikszeredai kórházak költségvetését. Ez utóbbrak költségvetésében az ápolási nap 1 korona 82 fillérre, tehát egyszerre 28 fillérrel emelkedett, ami a sebészeti osztály felállításával és ennek nagy kiadásával állott elő. A költségvetést előadó tisztii főorvos nagy gonddal szerkesztett és széleskörű, ritka alapossgal kidolgozott javaslattal támogatta, melyet ezenkívül hosszas és mindig érdeklőtő fejtéssel kísért. A dr. Hirsch Hugó sebész-orvos kiváló vezetése alatt álló sebészeti osztály már az első évben 8000 korona többletjuttatást jelent és a tömeges ütegfelvittelek a kórház sürgős kibővítését teszik szükségessé.

Ezután a főorvos előterjesztette a községi és körorvosok telemelt lakpénzének életbeléptetését a községekre kivettelt egyenes állami adó arányában.

I. A szépvízi kör áll Szépvíz, Csikszentmihály, Csikszentmiklós, Csikborzsova, Vacársai, Görőcsfalva, Csikrákos községekből, hol a körorvos részére 600 korona lakpénz van megállapítva. Ebből a törvény értelmében a székhely községe felét, azaz 300 koronát, az adókulcs alapján a többi 300 koronából Csikszentmihály 96, Csikszentmiklós 80, Csikborzsova 20, Vacársai 36, Görőcsfalva 20 és Csikrákos 48 koronát fog viselni.

II. A várdotfalvi kör áll Várdotfalva, Cso-botfalva, Csikcsomortán, Csikpálfalva, Csik-délné, Csikaplócza, Csikcsicsó és Madéfalva községekből. A megállapított 400 korona lakpénzből Várdotfalvára esik 200 korona; Cso-botfalvára 200 korona, Csiksomortánra 12, Csikpálfalvára 16, Csikdélre 16, Csikaplócza-ra 52, Csikcsicsóra 48 és Madéfalvára 36 korona.

III. A gyimesi kör áll Gyimesbük, Gyimes-felsőok és Gyimesközéplek községekből. A megállapított 400 korona lakpénzből Csikgyimesbükre 200 korona, Gyimesfelsőokra 52 korona, Gyimesközéplek 148 korona.

IV. A csikszentmártoni kör áll Csikszentmárton, Csikszentgyörgy, Csikbánkfalva, Csik-csekefalva, Lázárfalva, Kozmács és Csikmena-ság községekből. A megállapított 500 korona lakpénzből esik Csikszentmártonra 248 ko-rona; Csikcsekefalvára 72 korona, Csikszentgyörgyre 56, Csikbánkfalvára 36, Lázárfalvára 16, Kozmácsra 40 és Csikmenaságra 32 korona.

V. A csikszentimroni kör áll Csikszentimron, Csátószeg, Csikverebes, Tusnád, Csikszentimre és Csikszentkirály községekből. A megállapított 400 koronából Csikszentimronra 200, Csátószegre 28, Csikverebesre 8, Tusnádra 80, Csikszentimrere 48 és Csikszentkirályra 36 korona.

VI. A gyergyótölgyesi kör áll Gyergyótöl-gyes, Gyergyóholló, Borszék és Bélbor közsé-gekből. A megállapított 600 korona lakpénzből Gyergyótölgyesre 300 korona, Gyergyó-hollóra 48 korona, Borszékre 200 és Bélborra 52 korona esik.

VII. A kászonaltizi egészségügyi kör áll Ká-szonaltiz, Kászonfelfiz, Kászonimpér, Kászon-jakabfalva és Kászonujfalú községekből. A megállapított 400 korona lakpénzből Kászonalti-re 200 korona, Kászonfelfizre 48, Kászon-impérre 40, Kászonjakabfalvára 62 és Kászon-ujfalura 52 korona esik.

Megállapított továbbá az arány, melyben a szépvízi és várdotfalvi egészségügyi körök a körorvos uti általánához járulni kötelesek.

Az ülés végén szokásos indítványok ezut-al elmaradtak s ezzel az ülés véget ért.

Szép nyelv.

— Pál tanár levele István diáknak. —

Édes Ócsém!

A mint a minap levelemben is irtam, a mi drága magyar nyelvünk még korántsem kel-lően pallérozott. Nagy kár, hogy már diák-korában nem figyelmeztetik a magyar ifjut a mai irodalmi nyelvnek bizonyos durvaságaira. Az irodalmi nyelvben ugyanis oly képzőket, ragokat, stb. használnak, amelyek jelentősen rontják a magyar beszédet. Különösen sérti, Fiam, az én füleimet az az átkozott — /ag, /leg. Nagyon otrombává, darabossá teszi a mi kedves nyelvünket; holott teljesen pótolhatná azt az -an, -en. Éppen ilyen rutul hangaik az

-ag is, amely állítóan főnévi és melléknévi képző. Lehetetlen azonban rá nem mutatnom a -da, -de képzőre, mely szintén hozzájárul a beszéd artikuláltságához és vaddá, recse-gővé teszi Árpád hagyatékát.

Hogy inkább belásd igazságomat, ime ide-iktatok egy magyar szöveget kétféle kiadásban:

a) Hibás:

„A harcaterpen bántólag hatott az olaszok azon sértőleg gonosz eljárása, miszerint a ka-tonai ápolót lovagokkal ostromolta. Előbb az volt az általános hiedelem, melyszerint a lövegestrom látszólagos, ámde a hozzávátóleges térbe-elés után kitűnt, hogy az ellenség lö-vegei hihetőleg kárt okoztak. Nemsokára meg-tudták a valót: a kórdat olvagat lovagokkal (expanzív) támadták. Eltekintve attól, hogy a hágal békekonferencia megtiltotta e golyók használatát, már emberileg is elítélendő e lö-vegek alkalmazása, mert hiszen egy olvagat, lágy löveg szászorta inkább zúz, mint akár öt más golyó, lenne bár a leghatékonyabb lö-porrrel beadagolva.”

b) Helyesen:

„A harcmezőn bántóan hatott az olaszok-nak ama sértően gonosz eljárása, az a ka-tonai ápolóhelyet lövésekkel ostromolta. — Eleinte azt hitték, hogy a lövésekkel való tá-madás látszó; amde a hozzávető térbecelés után kitűnt, hogy az ellenség lövései hi-be-tően kárt okoztak. Nemsokára megtudták a valóságot. A kórhatat nyuló (expanzív) töl-tésekkel ostromolták. Eltekintve, hogy a hágal békekonferencia megtiltotta e golyók haszná-latát, már emberségből is elítélendő eme töl-tések alkalmazása. Mert hiszen egy olvadó, lágy golyó szászorta inkább zús, mint akár öt más, lenne bár az a leghatásosabb pu-kaporrall tölve.”

Nemde, kellemesebb a Te fülednek is az utóbbi forma? Mig ellenben a másik sérti a hallásodat, bántja a nyelvérzékeket, mert ama vandál képzés tönkreteszi szépségün nyelvünket.

Látd, Ócsém, én kevesebbet törődök a etimológiával, mint a széphangzással. A szó-számzatástán jogaik respektálnom, de p. o. egy dalár, esszély, stb.-féle szavakat nincs kedvem tudálatos dölyffel mellőzni, mert lám, azok igen kellemes és jóhangzású szók, noha helytelen képzésük.

Általában az a benyomásom, hogy az -ár, -ély, -ály, végű szók igen hatásosak és bá-josak. Te nevelsz ezen, de én, aki rajongója vagyok a nyelv pallérozásának, gyakran gyö-nyörködve mondogatom magamban: „Mily szé-pen hangzik: esszély, nadály, hatály, dalár, futár, szenvedély...” Mondom, Te nevelsz,

— Az úléseken egy kisé félredült s ugy le-gyint hasa alá a lovagnak, mire a jó vérű álla-tok sem gondolva a kényes rakományal, megkezdik a futást s Erzsó k asszony aminet valamiképpen jobban hátrabilen — talán aludt is egyet azóta — egy löveg mégis eltö-rík valahogy.

— Nagy zugás hallatszik elülől. Erzsók asszony ugy összehúzódik erre, hogy a feje — amin pedig most saép bárony kendő díszlik — alig látszik ki a eszék fenekéből. Ó érii legjobban a tragikus helyzetet. Nem is szól hát semmit.

— De épen a pálinkás butyólia! Mán hogy kénálon móg most a sógot!

— Hej! csak asszonynéppel indujjon az embőr!

— Erzsók nének egy szó ellenvetése sinec.

— Hja! nagy dolog is az a pálinkás butyólia!

— De azért csak elérik a várost. Majd lassacskán haza is következnek.

— Othon aztán neki látnak a nagy mun-kának. Tele van a ház böllérekkel: asszony ember, gyerek leány, annyi van most itt a szomszédokból, hogy bajos volna hamarjában számon tartani.

— Estére aztán megörkeznek a vendégek. A Jegyző, meg a tanító ur is. Az összes asz-talokat megterítik, az uri vendégek elé fehér abrosz jön, no meg a jobbfejta „eszadjók”, még a tányérokat is megcsérlik, a boros löveg azonban egyforma marad mindenki előtt. Mikor aztán behozzák a menyecskék az első hét ételt, a jó tyukhus vagy a sertés-spróllékból készült levest, a fiatal legények kö-zül egy, pálcával hangosan megkopogatja a gerendát, nem felejtén ki az ósi verszetet sem, miközben szinültig meg telnek a tányé-

rok s aki nem ügyel, bizony az első fogásnál is hamarosan jóllakhatik.

— Dehát miféle dolog is volna ez! Mikor most jön a legizletesebb s legfelségesebb éte-lek egyike, a — töltött káposzta! Óh de ne higgyed szegény balandó, hogy valami kicsinyke töltelékkel.

— A háziaszony — mielőtt odapillanthat-nál — csak hármát-negyvet hirtelen bele hengerget a tányérodba, közben egy kis ká-posztával is megrakja — szinültig. A Mária néni, Zoófi asszony, Panna, Kati, Juli meg körülfo-gnak, hogy hát miért nem eszel, talán bizony valami bajod esett, vagy nem vagy szokva az egyszerű ételekhez, ugyanbizony vagy talán el is felejtetted kinálni a nagy zúr-zavarban!

— Óh, óh! S mire kívágnád magadat illó udvariasággal, egy asztalnagságu kis tepsi jelenik meg a láthatáron s amit az egyzari aszékely ember mondott, hogy a töltött káposz-tánál „kivették”, te szeretnéd, hogy kivessze-nek. De nincs időd most efélekén gondolkodni, mert hiss el is van tolaszolja a kijárat, de meg egyébként is argusszemekkel nézik in-kább a kimenőket, mint a bejövőket. Ha csak az asztal alatt nem — menekülésre nincs mód. Sőt azt mondom, az asztal alatt is kevés üres helyre akadnál, itt levének elhelyezve Mihály, Gergely, Barabás János sógor csizmái, amelyek bár eltelve most a nagy gyönyörűségtől, nem igen mozdulnak, tehetetlenlegüknél fogva még nehezebben mozdíthatók.

— Már-már te is mozdulatlanak érzed magadat, a barátság még csak most kezdődik.

— Idáig uri módra azért voltak osztva a poharak, most azonban hirtelen összesze-vednek. Hol az egyik, hol a másiktól kinál-nak s jaj! ha visszatárlálnád utasítani. Micsoda megörtése volna ez a társaságnak!

— Mindezek míg történnék, nagy tálakban eléd kerülnek a fánkok, különféle kiflik s tész-ták nem kevés lekvártartalommal s bizony te inkább szeretnéd ottlúnn a holdas éjszakát nézni, mint ezeket a megrakott tálakat.

— A szomszédoknak kézen-közön most kicsiny félliteres poharacská kerül a kezébe s ezzel kezdi a kínázkodást, részvétenek adván kifejezést, hogy a tiédet ellopták. Pedig de-hogy lopták, csak isznak belőle. Az asszonyok, akik férjeik poharához rettegve nyulnának, a te szerényen meghúzódó cifra kupához fo-rdulnak s szódával felfecskendezve, végigkinál-ják a szomszedságot.

— Ugy éjfélután aztán megkisérléd a felemelkedést. Most már kínálkozik alkalom is, mert a fiataloság ég a táncért. Túrhetetlen me-leg kezdődik. Vigyázz nehogy elragadjon valami nemes hév, mert akkor reggelig sem kerülés haza.

— A tánc amily szép, annyira fárasztó. S ha az első tanyai menyecske mosolyára össze-találd útni a bokádat, illetlenség nélkül abba sem hagyhatnád. Merthát ennyi érséke a nép-nek is van! Azért tanácsosabb, ha csendben meghuzod magad valami széken, így nyugod-ván ki a vacsora fásáradalmat. Mikor aztán már elég tüsses a hangulat s nem is tudnak annyira ügyelni — kerekét o'dhatasz. Igaz, hogy egy hónapig fogasz érte hallani de hát egy disz-zór lakodalom s ott az Alföldön erős sze-vezet kell hozzák.

— Valahányasor a tél közeledik, mindannyi-asor mosolyogva gondolok vissza az én disz-nótorjaimra, hol úttbet szenvedtem (no nem egészen azó szerint) a nagy vendégsszeretettől, mint valaha s mikor egy-egy meghívásnak ele-get tehettem, mindig mintha valami nehéz be-telegésen estem volna keresztül.

— Óh édes nép vagy te magyar népem! Útő-ved még az apádat is a politikában, a választásokon kibuktatod a véredet, intrikáláz, áskálódsz a jóbarátok, pörölsz az atyafiak, gu-nyolódol a haladók ellen — analfabéta maradsz — de ha megterted az asztalodat, nincs náladnál boldogabb nemzet a világon.

Az új állatkert akváriuma.*

(P.) Feszült figyelemmel várja a közönség, hogy a főváros több mint négymillióes kiadá-sának eredménye: az új állatkert a nyilvá-nosság elé kerüljön. Vajjon a bejtelmes sarga kerítés mögött három év óta folyó léhas mun-kálatok kielégítik-e egyelőre kíváncsiságát, majd tudományomját? Az állatkert épi-tésvezetőségének különös asivessége folytán módunkban áll, hogy a minket elős sorban érdeklő akváriumok elrendezésével már most megismertessük olvasóinkat.

Állatkertünk teljesen eredeti alkotás; nem indul semmiféle külföldi minta után. A léte-aitók alapelve a tervezésnél az volt, hogy minden állat természetes környezetében éri magat legjobban és nyújtja magáról a leg-izább képet. E mellett arra törekednek, hogy lehetőleg az egész állatvilágról adjanak áttekinthető teljes képet és ezért eltérve a régi szokástól, nemcsak a nagy állatfajokat, hanem azokkal együtt a kisebb és alóbb-rendű állatokat, sőt a vízben élőket is be-akarják mutatni.

Eppen ezért óriási tanulmány, fáradságos utánjárás és hosszú időn át gyűjtött szaktu-dás kellett minden egyes pavilon megalko-tásához. Fővárosunk szerencsésének mond-hatja magát, hogy e nagy munka vezetésére Lendl Adolf dr. igazgatót nyerhette meg, aki-

* Az új állatkert május 20-án nyílik meg.

mert iskolás fia vagy és a tanárak a fejébe vertek a származástani szabályokat. Szabály... Nezd, ez is milyen keleties lágyással lendül. E bájós kilendülésben jelentős szerepe van a jámburnak, mely ama képzővel gyakran karöltve jár. Az *-ér-ély-ály*, végződésű szavak a nominatívusban ugyanis csaknem mind jámbusi dallamúak. És ez kedvesse teszi a szót, lám, ha azt mondom: *cassesség, dalos*, ezek ugyebár helyesen képzett szók, de mégis szörnyen, laposak, mert hiányzik belőlük a jámbusi lendület. Ime, Fiam, nekem hiába beszél akárki, a *széphangzás az első irányelv*, a szószármazástani formulázás nem is a második, hanem — a legutolsó.

Azt is tanították a Te fiatal tanítód, hogy a -latic, tetic rosszul hangzik; s lám, ebben igazságuk van. És az igealak az én hűlésem füleimben fokozza a fájdalmakat. Ugy jön nekem, mintha kalapácsolnának, vagy óráketyéget hallanék. „Tudtal adatok... közíróvé tétetik... alkalmaztatik... tanítatik... elintéztetteük.”

Hanem a mikor azt tanítják Neked, hogy az *-andó, -endő*, nem magyaros, vagy azokat: *lan*; ne törődj ezzel! Az én jó elvem szentelti létjogát, mert ez az alak dallamossá, hangzatosabbá teszi a magyar beszédet. *Kiemelendő*. Szépen kilelölődő szó. Székelyszó: — A szó szépen hangzik mivel a járulékkal és emellett bizonyos, hogy az *ó, ö, hung* a szó végén mindig kellemes. U. i. így kedvesebben csendül el a szó; be van telőzve, ki van kerékitve. Ellenben a *k-val* és *g-vel* végződő szavak, *ba előttük magánhangzó van*, befejezetlenül, szinte drasztikus divasággal hangzanak, mintha kettévágnak. *Csutak, adag, fojtának, zuhatag, zások, forgatag, cövek, bádog, agyag, lucok, gazdag, mag*. Vagy nem ezebbek-e: *kendő, olvadó, zengő, hintó, adandó, jelentő, inó, mező, olvasó, altató, kérdező, helyező, helyező, rianó, riadó, induló?*

Nem kedvesebbe ez a vers:

„Zengő fülemlé,
Mikor jösz már elő,
Te bujó kis dalár,
Szép dalt énekelő?...”

Mint ez:
„Ledől a sok csutak,
S kiáradt a patak;
Örültek a halak.”

A rossz hangzást itt nagyon előmozdította a kellemetlen szók halmozása. Bizonyos hogy az *-ag, -eg, -ek, -ok, -uk* végződésű szók gyakori előfordulása kellemetlenül érinti hallásunkat, bármily szabatosan képzett (vagy akár eredeti) szók is.

Egy szónak is száz a vége. Fiam, Te is a *jóhangzásra* vigyázz elsősorban. Irogatsz is

már a lapokban. Hát írj szépen, mert ami édes Székelyföldünkön is nagyon rontja nyelvünket a tulságos iskolaszag, a grammatizálás. Tehát még egyszer: a *széphangzás!*

(Képpen eszét kéri el ezeket a borszaszóságokat is: *ávegese, „Öb, édeske, szent gyermekcske* (rég. egyh. é.)” stb., mert ez a *csemmegetés* nem válik a lassan széplülő nyelv előnyére.)

Isten Veled, Drága Pista! Szeresd forró székely sziveddel nemcsak a hazát, hanem azt a kincset is, amelyben él a nemzet!”

Ölel öreg tanórod: Pál.
Földes Zoltán.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Diszpolgárra választás.** Csikszenttamás község képviselőtestülete f. évi május 9-én tartott képviselőtestületi gyűlésén egyhangú lelkesedéssel nárá Nárá Szabó Sándor dr. miniszteri tanácsot diszpolgárra választotta. A képviselő-testületből alakított küldöttség Tóth László jegyző vezetése alatt a napokban fogja a diszpolgárra választásról szóló oklevelet Budapestre adni.

— **Új csendőr szakasparancsnokság Gyergyóútfőjén.** A magyar királyi csendőrségnél rövid időn belül nagyszabású újítást léptetnek életbe. — Ez az újítás egyrészt a csendőrség létszámának emelését, másrészt a határozott szolgálat megújítását célozza. A tervezet szerint öt új csendőrszázal alakul Petrosény, Septszentgyörgy, Ipolyság, Rímszombat és Karánsebes székhellyel, Buziáson, Tölgyesen, a Kasán-sorosban, Zernyesten, Léván- és Sárvaron pedig különálló szakasparancsnokságok létesítenek. Ezekkel az új szárny- és szakasparancsnokságokkal kapcsolatban három új törzstiszti (egy ezredek, egy alezredek és egy őrnagy) állást is rendszereznek és törzstiszti különítvenyt létesítenek Pancsován, Marosvásárhelyen, és Nagyszébenben. Az összes erdélyi határmenti megyék csendőrszázalát a brassói kerülethez fogják csatolni és az erdélyi őrszók az exponált, helyeken fokozottabb szolgálatot teljesítenek. — Célszerű újítás lesz az, hogy a Románia és Szerbia határa mentén felállítandó új őrszók az állatcsempészéssel és a kivándorlással szigorúan fogják ellenőrizni. Ebből a célból a határon a határt jelző kövek közelében őrházakat építenek öt-öt főből álló őrszámára. Az állatcsempészés megakadályozására az új tervezet, hogy a polgári állatorvosok katonai fegyvelim alatt fognak állni és a határmenti csendőrség minden őre a határhoz legyőzött kilométeren belül egy-egy emberről lesz megerősítve, a kinek azután az lesz a feladata, hogy az állatörvanyagokat ellenőrizze. Az Aldunán a csendőrök motorosánokon fogják nehézszerológátukat teljesíteni, a mi mindenesetre igen üdvös újítás. Most az életbeléptetés előtt helyenvalónak tartanók, ha az illetékes körök lépéseket tennének az irányban is, hogy Gyimesen, hol a határszéli rendőrkapitányságnak

szintén kirendeltsége van, állítsanak fel még egy csendőr szakasparancsnokságot, mely a fentebb említett célokat és feladatokat fokozottabb mérvben szolgálna a határvédelem szempontjából. Ennek megvalósítása pedig — úgy gondoljuk — nem látközel nehézségekre annál kevésbé, mert az újítások még életbeléptetve sincsenek. Éppen ezért a szükséges lépéseket soron kívül kellene megtenni.

— **Halálozás.** Bayler Kálmán marosvásárhelyi kir. ítélőtáblai bíró folyó hó 9-én 43 éves korában hosszas szenvedés után meghalt. Elhunyt a helybeli kir. törvényszéknél éveket át működött és már akkor feltűnt rendkívüli képzettségével. A tábla területén jogász körökben nagy tekintélynek örvendett. Pályáján gyorsan haladt, korán érte el a táblabírói rangot és szomorú elhunyt egy gyors és fényes karriernek vágtá el utját. Halálát neje Kóváry Elza, volt erdőmesterlányként, jelenleg komáromi főerdőtanácsosnak leánya és négy kiskoru gyermeke gyászolja. Temetése folyó hó 11-én a jogászvilág és gyászoló közönség óriási részvételével ment végbe.

— **Törvényhatóságok tagok értekezlete.** Gyálóky Sándor főispán a vármegye törvényhatóság bizottsági tagjait, a közeli törvényhatóság választásokkal kapcsolatban, folyó hó 18-án, délelőtt 9 órára a vármegye házába kisebb tanácskozási természetű szűkebb körű értekezletre hívta össze. Az értekezletre hivatalos és a betöltendő hét tisztviselői, köztük két főszolgabírói állásba beható eszmecsere folyt, hogy a lehetőség szerint egyöntetű megállapodást hozzon létre. Értesüléseink szerint mintegy 40—50 meghívó bocsájtott ki a vármegye minden részére pártpolitikai álláspontja való tekintet nélkül.

— **Plebánosi vizsgáló.** Bodó József dírtói káplán a plebánosi vizsgát sikerrel letette.

— **Májusi menetrend.** A magyar államvasútnak május 1-én életbeléptetett menetrendje szerint a vonatok vármegyénkben ugyanazon időben közlekednek, mint a múlt évben. A részletes menetrend lapunk más helyén olvasható.

— **A békási szoros megnyitása.** A békási szoros megnyitása e héten megtörtént. Felelőse hangszóló, hogy a természeti szépségekkel pazarul megáldott szoros egy valószínű világpanoráma, mely azonban jórészt még ismeretlen az ország és külföld előtt. Maga a több kilométeres sziklák alatt és között elvezető békási út, melynek munkálatai Kőszeghy László kir. mérnök vezetése alatt serényen folynak, — egyike az ország legszebb műszaki munkáinak. Az építészeti tőrség ez uton is figyelemre méltóan jegyelt, hogy a párját ritkítő látványosság bármikor megtekinthető, kivéve a napnak reggeli 7—8, déli 12—1 és esti 6—7 óráját, mikor a serényen folyó robbantások miatt a közlekedés életveszélyes. A napnak többi idejében azonban teljesen veszélytelen a kirándulás és érdeklődőknek készséggel adnak utbaigazítást a helyszínen.

— **A Csikszeredei Halásztársaság** megrendelte a földmívelésügyi minisztérium kiadásában megjelenő „Halászat” című szak-

lapot, mely tartalmaz és változatos szakcikkekkel a halászat ügyét lelkesen szolgálja. — A lap Albert Ödön pénztárnoknál a tagok rendelkezésére áll, kinek az időnként rendezendő társas halászatok ideje is megtudható.

— **Tízéves találkozó.** Osrálya-társaimat, kik 1902 évben Csikszermlyön velem együtt érettségiztek, és uton emlékeztetem a tíz éves találkozóra és kérem, hogy annak előkészítése végett címüket sürgősen közöljék dr. Kálthos Gyula vármegyei aljegyző (Csikszeredei) barátunkkal. Brád, 1912. május 9. Kardos Arpád szolgabíró.

— **Madarak és fák napja.** A „madarak és fák napja” újabb nevezetesebbé teszi a calit-rákos, görücsfalvi és a vacsárvai áll. el. népiskolák növendékeinek folyó hó 9-én megtartott ünnepélye. Mint a múlt évben, ugy most is az Isten szabad ege alatt, az ós fenyvesek árnyékában, a tarka virágok ölen, a csicsergő madarak dalai között fogadta meg, majdnem 500-ra megnöveked, hogy lelkes védői, szerető barátai lesznek a madarak és fáknap. Szeretettüknek nemes bizonyosága az a sok szép vers és ének, amelyeket a természet ölen oly kedvesen adott elő, valamint az a buzgó törekvés, hogy mindnyájan az „Országos Ifjúsági Madárvédő Liga” önkéntes leventéi kívántak lenni. Az ifjúsághoz Csutak Gáspár és Fodor Miklós tanítók intették egy-egy kedves beszédet. Mi pedig, kik ezen tanulás és szivnemesítő ünnepségnek bálulói voltunk, jölesse érzéssel s ama reménnyel távoztunk a kisdud gyermeki körből, hogy adja Isten valóra válni, madárállásá tenni az erdőben is letarolt hazánkat.

— **Kitüntetett csendőrök.** A vármegye területén a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett buzgó és eredményes működésért kerültek dícső okiratot nyertek Gálfi Ferencz, Pál Mózes, és Gergely Lukács címzetes őrmesterek, továbbá a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett tevékenységért és példás magaviseletért nyilvános dícsőretekben részesítettek. Baricz József és Gálfi Ferenc címzetes őrmesterek. A kitüntetések derék csendőrökét kérték.

— **Csikszeredei és Gyergyószentmiklósi városok kongresszusán.** A magyar városok országos kongresszusának folyó hó 17. és 18-án Budapestben tartandó II. egyetemes ülésére tömegesen érkeznek a kongresszus központi irodájához a bejelentések. A kongresszuson való személyes részvételüket bejelentették dr. Ujfaluji Jenő és Orel Dező polgármesterek is.

nek ugy elméleti, mint gyakorlati készültsége biztosítja a nehéz feladat sikeres megoldását.

Az állatkertnek arénauti bejáratánál a nagy tö közelében emelkedik a pálmaház, az a magasan íves üvegpalota, melynek belsejében a melegítő fűrészt mutatják be. Es alatt a terjedelmes épület alatt félíg földbe mélyítve rendezték be az akváriumot, amelynek medencéi a tengeri s édesvízi állatokat fogják magukba fogadni.

Általában így szokták a nagyobb akváriumokat elhelyezni, mert a földbe mélyítve könnyebben biztosíthatják a temperatura állandóan mérsékelt hőfokát. Nevezetesen fontos követelmény, hogy a tengeri víz hőfoka a medencékben csak 10—12 C. fok között maradjon. Földalati építkezésvén, a nyár és tél kívülről jövő hatásváltozását lehetőleg kikkasztóbbul.

Azonban más oka is van annak, hogy a föld alá vezetik a közönséget a nagy, vízzel felt medencékben folyó eleven élet szemléltésére. Érdekesebbé, sajtóságosabbá tehetik ily módon a nézivalót; a néző homályos boltozat alatt áll, a medencék vizét pedig kívülről és felülről világítják; a kép tehát élénk és hatásos.

Széles lépcsős magas boltozat alá jutunk. Itt van 30 drb.-ből álló medencecsoport elhelyezve. Egy része kősépen, a másik kétoldalt jobbra-balra folyószertű mélyedésben.

Az 1—19-ig számozott medencék a tengeri, a 20—30-ig számozottak az édesvízi halak számára való. A medencék maguk tulajdonképpen a boltozat oldalfalát mögött vannak. Ez a boltozat kívülről korallokkal, kagylókkal van díszítve. Az egyes medencék üvegablakjai, melyekhez benézhetünk, 1-05 m. magas 15—30 m. hosszúak. Belülről élénk változatosan tárulnak az a vízfénnek képel. Egyik

sziklás, másik kavicsos; a harmadikban ismét egy elüllyedt ladikot látunk, amott megint dus növényzetet s így tovább.

A boltozat mögött a nézőközönség részéről észre nem vehető módon folyhat a medencék gondozása, tisztogatása és a bennük élő állatok ápolása. A csőrendszerek, szűrők, laboratóriumok stb. szintén ott vannak és így tulajdonképpen csakis akkor ismerhetjük meg az egész technikai részt, ha a boltozatok mögé kerülünk. Ez az egész hátsó rész felülvilágításból kapja a fényt; este pedig minden medence fölött kigyullad egy-egy villamoslámpa.

A tengeri halak számára való rész bizonyítottabb. A tengervíz nagyon drága víz, azt nem lehet folyton felváltani, elfolyini engedni, mint az édes vizet, amely felhasználás után egyszerűen a csatornába folyik. Azt állandóan újra s újra kell használni, folyton keringtetni; de hogy mindig jó maradjon, beprésselt levegővel kell szellőztetni, szűrőkön átveszteli, hogy újból megtisztuljon. Ilyen módon hosszú éveket át mindig egy és ugyanazt a vízmennyiséget használhatjuk, különösen akkor, ha az egész mennyiségnek egyharmadrésze állandóan pihen. Még egy körülmeny nehezíti meg a tengeri akváriumok beépítését: az, hogy a sós víz mindenféle anyagot megtámad. Csak a cementbeton, porcellán, üveg és kaucsuk tud ellenállni maró hatásának. Soktak ugyan ölmeccsöveket, vagy belül zománcos vascsőveket is használni a sós víz vezetése, azonban még így is előbb-utóbb megkékül, megzöszögledik a víz színe és az állatok elpusztulnak benne.

A tengeri akváriumok, hol mindennap friss vízzel rendelkeznek az akváriumok, persze sokkal könnyebb a helyes: ott a friss töltés

alig kerül költségre. Ahol azonban évtizedekre készítenek egyszerre művizet, ott a víz minőségét nem szabad fémcsovek használatával napról-napra rontani, mert különben nagyhamar bekövetkezik az idő, hogy új vizet kell készíteni.

Ez pedig költséges, sok munkával jár és nagy gondosságot igényel. Ezért használnak kaucsuk csöveket, porcellán összekötéseket és kemény gumi-csapokat, könyököket, sőt a szivattyút is ezekből az anyagokból készítik. A budapesti állatkerti akvárium számára 60,000 liter sóvizet készítettek a régi berlini recept szerint, amely az Adria vízinócségekkel felel meg. Hiszen a legtöbb tengeri állatot a Quarner-tóból fogják kapni, ezért ennek vizét állították elő. Az Északi-tenger víze pl. sokkal higabb, mint az Adriáé.

A tengeri víz összetételétől az analízis révén régóta ismerjük. A benne foglalt sókat kellő arányban keverhetjük és feloldhatjuk. Azonban olyan sok is vannak a tengeri vízben, amik csak nagyon nehesen és alig oldhatók; ezeknek belekeverése a vízbe kevesebb gondosság mellett nem igen sikerül és ez akkor annak minőségére és állatosságára befolyással van. Ha azonban eltalálják a vízkészítésnek helyes módját, akkor ebben a művészetben éppen olyan sikerrel lehet a tengeri állatokat tartani, mint a tengerből meritett természetes vizben.

— **Az egész vízmennyiséget** következőképp osztották el a budapesti akvárium medencéiben: 20,000 l, tehát $\frac{1}{2}$ -ad rész jut egyszerre az állatok befogadó medencéibe, $\frac{1}{4}$ -ad része a földalati rezervároban pihen és $\frac{1}{4}$ -ad rész a szivattyú segítségével a felső viztartóba kerül, a honét csöveken át lassan lefolylk a medencékbe és onnan a szűrőkön

át újból a föld alá. A levezető és hozzáfolyó csöveket olyformán osztották be, hogy két-két medence bármikor kikapcsolható, pl. ha tisztítani akarják azokat. Maguk a medencék, szűrők és rezervárok mind vasbetonból készültek, cementtel simitva.

A tengeri akváriumokban egyik megoldandó legnehezebb feladat még a víz hőmérsékletének szabályozása, illetőleg állandósítása. A tengeri állatok ugyanis igen érzékenyek és tömegesen pusztulnak el, ha a víz hirtelen lebbül vagy felmelegszik. Itt a felső rezervóár a pálmaház belsejével van érintkezésben, így télen-nyáron 16° C. a víz, az alsó rezervóár pedig oly mélyen van a föld alatt, hogy víze ott a talaj állandó hőfokát veszi fel. A szerint már most, a hogyan a naponta forgalomba jövő vizet hosszabb-rövidebb ideig pihentetik, megkapják az állatok fenntartásához legkedvezőbb hőmérséklet, a 13—14 C. f.

A víz hőfokának állapotára némi befolyással van a víz szellőzése is. Csokolóyok hűtés is következik be ezzel kapcsolatban. A szellőztetés egyébként abból áll, hogy levegőt préselnek folytonosan a vízbe. Ez megajvítja a vizet; kibajtja abból az állatokból eredő és elnyelt állapotban a vízben maradt szénásvány; friss oxigénmennyiséget nyerne annak révén a vízben lélegző állatok. Ezt a szellőztetést kétféle módon is végzik. Először is a felső medence oly magasan van, hogy abból már nyomással jut a víz a halas medencékhez; a vékonynyílású csapokon át levegőt ragad magával, úgy, hogy a beömlésnél szinte passzegn látszik a víz felülete. Ezenkívül külön kis elektromotor, külön csőrendszerrel összekapcsolva, fél atmoszféra nyomással kívülről szivott friss levegőt hajt mindegy medencébe, melyben állatok vannak.

— **Előleptetés.** A honvédelmi miniszter Gál Imre m. kir. honvéd hadnagyot folyó hó 1-1 rangsorral főhadnaggyá nevezte ki.

— **A gazdasági cselétek munkabérének.** A régi jó idők hagyatékából maradt ránk a természetben és természetben, stb. kintál fizetés. Ma már a városi élet és a kereskedelmi fejlettség csak hírből ismeri az egy pakli gyertyát és az egy pár fejlelés csizmát, azonban a falusi élet a maga primitív berendezésével még mindig itt tart. A gazdasági cselétek és munkások fizetésüknek nagy részét még mindig természetben kapják és ezeknek elbírálása borkövetelések esetén sok nehézséggel és gyakran igazságtalansággal jár. A földművelésügyi miniszter ezért most körrendeletet bocsátott ki az összes törvényhatóságokhoz, amelyben előírja, hogy az első fokozatú bíróságok ily esetekben nemcsak a természetben járandóságok mennyiségét, hanem pénzbeli egyenértékét is tartoznak bevezetni a tárgyalási jegyzőkönyvbe.

— **Szászeser korona államsegély az erdélyi falvaknak.** Az erdélyrezi gazdasági akció keretében egy nagy lépéssel jut előre a földművelésügyi miniszter munkája, amennyiben ez évben Erdély 10 vármegyéjének 185 községében kerül miveltetés alá az állatnyésztés alapja, a kis legelő. E munkaterv teljes erkölcsi támogatást, vezetéket és irányítást adott. Sérényi az erdélyrezi községeknek a legelőik miveltetésére 115,612 korona segélyt engedélyezett. A segély községek szerint így oszlik meg: 13 Marosatorla, 56 Huromszék, 37 Udvarhely, 8 Brassó, 29 Csik, 11 Kolozs, 10 Szilagy, 13 Kisküküllő, 5 Alsófehér, 4 Turdara-nyos, összesen: 185.

— **A földműves iskolák átszervezése.** A földművelésügyi miniszter az összes földműves iskolákat hat hónapig kiszaklatéppé iskolákká akarja átszervezni, melyekben kiszaklaté és kishálózik hál nyerne a nekik szükséges gazdálkodási ismeretekben ingyenes oktatást. A reformon már dolgoznak a miniszteriumban.

— **Székelyiparfejlesztés.** Most, hogy az összes székelyföldi iparfejlesztő bizottságok az iparkamaráknál együtt tanácskoznak azon, milyen terveket és kívánásokat terjesszenek föl a miniszterhez, amelyeknek megvalósításától várják a székely ipar fellendülését, László Gyula kis füzetben közli a maga eszméit a székely iparfejlesztésről. A kis füzet nem rendszeresen tárgyalja a kérdést, inkább egy-két értékes eszmét vet oda a székely állapot jellemzésére, amelyekből kétségtelem lehet következtetést levonni. Elmondja László, hogy Baross Gábor ezeltett húsz évvel a korondi primitív fazekas-ipar fejlesztésére tanfo-

lyamat rendeztetett. A nép ellenérzéssel fogadta a leküldött állami idegen kerámikust és ellátózt, a nélkül, hogy annak tanítását bevette volna. Évek múlva a helyi postamester fia hazakértül a székelyudvarhelyi szakiskolából és apja házában műhelyt nyitott. No hát ez meg módfelelt érdekelt. Megbámulták a postamester ur fiának nagy tudományát és addig settenkedtek s lopogattak el ma egy, holnap másik technikai fogást tőle, hogy meglopó gyorsasággal ők maguk is kitanó fazekasok lettek. Tanítás nélkül, áldozat nélkül. A tudás tovább terjedt házról-házra s a korondiak ma ott tartanak, hogy az országban a legelőrehaladottabb fazekasai. És most a korondiak visszazsírnak az állami kerámikust, akitől még többet tanulhattak volna. És a példa azt mutatja, hogy a tanításnak, a továbbfejlesztésnek belülről, a székely- népből magából kell kiindulnia, nem pedig kívülről. Meg kell fogannia az eszmének a székelységben, akár egy, akár több emberben vagy családokban, hogy terjedő erő legyen benne és a postamester fiának példája szerint egész községet hódítson meg. Itt azonban az élet volt a tanítóester, s a feladat éppen az, hogy az életképeség legyen teljes és általa a korondiak esete számtalan példában ismétlődik meg. Életképeség híján a mesterséges eszközök csöfölt mondanak. A székely ipari kiemelkedés, melyet László Gyula, a földművelésügyi kirendeltség mintájára javaslatba hoz, kétségtelemül a legjobb, mesterséges eszköz megvalósítását szükegesnek ismerjük el, azonban itt oly vámszékelykedő politikai kérés vár megoldásra, amely nélkül nagyobb hatás az azal sem érhető el. A székely kérelmet hele kell a székelyeknek elbe a vámszékelykedőpolitika-problémába kapcsolniuk és országos vonatkozásait kell folyton hangsúlyozni, hogy a köztudat kénytelen legyen számolni vele. Reméljük, hogy a következő esztendőknél ennek az ideje is elkövetkezik.

— **Erdélyrezi orsz. kirakóvárosok** május 15-én Gernyeszeg, 16-án Alparét, Alsószombafalvó, Alsószopor, Homoródszentmárton, Mocs, Torozók, Vajdahunyad, 17-én Beszterce, Csikszerecs, Erzsébetváros, Hosszafalu, Nagynyja, Nagyborosnyó, Sárpaták, Ujgyház, 19-én Kibéd, Nagyselyk, Sósmező, 20-án Alsószék, Ispánmező, Mikészása, Róten, 21-én Bányahunyad, Bátor, Sülelmed, Szentbenedek, 22-én Czege.

— **Halászlászi értekezlet a vármegyénel.** Folyó hó 21-én Landgraf János miniszteri tanácsos, az Országos Halászlászi Felügyelőség vezetője, Végh János kir. mérnök kíséretében városunkba érkezett és a vármegyéhez kisebb tanácskozási természetben az a csiki, csikszerecsai és felsőlasi halászlászi tanácsok, valamint az érdeklődők bevonásával értekezletet tart, melynek tárgya a haltenyésztés, valamint a ráktenyésztés oktatási módjainak megbeszélése. 22-én a helybeli földmiveltési iskolánál a létesítendő pisztráng-telep helyét szemlélt meg és ad szakaszerül utbaigazításokat. Innen a Szent-Anna tavához megy, melybe egy pár évvel ezelőtt 10,000 törpe harcazt bocsátottak be. Együttel megvizsgálja a tó vizét, hogy állandó halgazdaság céljaira alkalmas lesz-e.

— **Jelöltet felvétele a os. és kir. nagysebeni gyalogsági hadapródielokába.** Az első évfolyamba az 1912—1913-iki tanév kezdetével (szeptember hó közepe táján) körülbelül 25 oly testileg alkalmas ifjú vétetik fel, aki f. év szeptember 1-jével 14-ik életkorát már elérte, de a 17-ikét még át nem lépte, hajlammal bír a katonai pályára irat és valamely közép vagy polgári iskola négy alsó osztályát legalább elégséges eredménnyel végezte. Fizetés helyi felvételi kérvények már az 1911—1912-iki évi iskolai végbizonnyítványt is ellátva, legkésőbb f. év július hó 8-án az iskola parancsnokánál nyújtandók be. Ha a jelölt esetleg pótvizsgára utasított, akkor a kérvényhez egy ideiglenes bizonyítvány mellékelendő. Hiányosan felszerelt, közvetlen a betérjesztési határon (július 8-án) beérkező kérvények nem vehetők figyelembe. Magyar állami alapítványi díjmentes helyre pályázóknak folyamolványa a magy. kir. honvédelmi miniszteriumhoz terjesztendő be. Az erre vonatkozó „Pályázati hirdetmény” a benyújtási időpont valamint minden más adatok hirdetésével, a Rendelet Kézilyben (esetleg a Budapesti Közilyben) közzétetik.

— **Uj öölövö-egyesület.** Folyó hó 12-én alakult meg Gyergyócsomafalván a céllovö-egyesület. Az alakuló közgyűlés elnöke Szentpály Gábor m. kir. honvédnagy volt, ki fáradságot nem ismerve, részletes felvilágosításokat és oktatásokat adott a nagy számmal egybegyűlt ifjúságnak. Az alakuló gyűlés elnöknek Török Ferenc plébánost választotta meg, míg a tanfolyam parancsnoka Tudor János községi jegyző lett. Oktatók lesznek a tanítók és tényleges szolgáltatást álló alizetek. Az új egyesületbe azonnal belépett 87 hadkötelek kort még el nem ért ifjú, de ez a szám előreláthatólag rövidesen a 200-at is elér. A körében az egyesület megalakulását nagy lelkesedéssel fogadták és az alakulás hírére a gyergyóújfalviak is szervezkednek. Az egyesület tagjai ingyen karnak löfgyereket és lövegeket, melyek természetesen a legalsó-rubb ellenőrzés alatt állanak. A gyakorlatok alatt kült lövegek azonnal visszacsorgáltatandók. A legjobb eredményt elért tagok jutalomban részesülnek.

— **Uj rend a bíróságoknál.** Május 1-én lépett életbe az 1912. évi 7. törvényelk, amely lényeges újításokat vis be a jártábi-

róságok ügyvezetésébe. Első újítás, hogy az eddigi makacsági ítéletek helyett az u. n. mulasztási ítéletek léptek életbe. Az ítéletek, melyek a távollévoeket elmarasztalják, ezután nem szörvezik meg, e helyett egy bélyegszóval nyomják reá a keresetekre az elmulasztást. Fontos újítás a kézbesítések kezelése. Eddig a kereseteket, idézőket, végzéseket mindig a járásbíróhoz küldötték, melynek területén a kézbesítés székelye volt. Ezután a bírósági központok kiküldetésével a végzéseket, kiadványokat egyenesen a rendeltetési helyre küldik. Sok munkát és sok időt takarít meg ez az új intézkedés. Végül a végrehajtások elrendelésénél nevezetes újítás az, hogy a végzést, melylyel a végrehajtást elrendelték, egyenesen a félnek vagy képviselőjének adják ki.

— **Vízvezetékek és villamos vasut Csikszerecsében.** Egyik legrövidebb hasábjain olvassuk, hogy Csikszerecsa város vízvezetékét létesít és villamos vasutat „szeretne”. A legérdekesebb az, hogy itthon ezekről a mezei kiható alkotásokról nem tudunk semmit, legelőbb polgármesterünk milyen érzi ezt a tüköt. A vízvezetékek szükségét régen éreztük, szóvá is tettük e lap hasábjain több ízben, azonban a megvalósítás stadiumába nem jutott, sőt tudomásunk szerint a napirendről is levetítették. Ami pedig a villamos vasutat illeti, erről igazán nem hallottunk a városi rezidenciában, de ha polgártársaink csakugyan óhajtják és kedves az életük, ugy csak a földalathoz forduljanak, nehogy a budapesti karambolok megismétlődése megbuktassa csirájában a vállalkozást.

— **Közzösnetnyilvánítás.** 1912. május 4-én tartott jótékonycélú előadásra felléltzetek még Nagy Gyulánál 20 kor. Polatsek Ferenc (Háromkut) 2 korona 40 fillér Fogadják az igazgatóság hálás köszönetét.

— **Pályázati hirdetés.** A kolozsvári m. kir. állami tanítóképző intézet I. osztályába oly ép testi tanulókat veszünk fel, akik 14-ik életévüket már betöltötték, de 18 évesnél nem idősebbek s annyi előképzettséget igazolnak, amennyit a polgári iskola, gimnázium, vagy realiskola négy osztályának sikeres elvégzése nyújt. E követelmények igazolása szabályszerű iskolai bizonyítvánnyal történik. A felvétel és begyőzés iránt benyújtandó, egy koronás bélyeggel ellátott pályázati kérvényhez a következő eredeti okmányok csatolandók: 1. születési bizonyítvány; 2. iskolai bizonyítvány a megelőző iskolai évről és felévi értesítő a IV. osztályról; 3. tisztviselői bizonyítvány a folyamodónak a tanítói pályára alkalmas voltáról; 4. hiteles községi bizonyítvány a szülők vagyoni állapotáról, a családó polgári állásának feltüntetéséről; 5. hiteles családi kimutatás; 6. újraoltási bizonyítvány. A folyamodók, mihelyt az utolsó évről szóló évvégi iskolai bizonyítványt kézhez kapják, kötelesek az azonnal, de július hónap 2-ig mindenesetre alólított igazgatóhoz beküldeni. A felvétel és a begyőzés iránti kérvények a nagyméltóságú vallás és közoktatásügyi m. kir. Miniszter Urhoz címezendők s legkésőbb május hónap 31-ig az intézet igazgatójánál nyújtandók be. A tanítóképző-intézet 70 nővendék számára berendezett internátus van egybekapcsolva, melyben szegényorsú, példás magaviseletű és szorgalmas tanulók államasgályban részesülnek. A jövő iskolai évre az első évfolyamra felvehető 23 bennlakó és 17 bejáró, összesen 40 növendék. A 23 bennlakó tanuló közül teljes ingyenes ellátásban részesül 8, nevezetesen kap lakást, étkezést, világitást, mosást és fűtést. Egy teljes ingyenes hely havonkénti 30 korona kedvezménynek felel meg. Ugyanilyen teljes ellátásra felvétetik 9 tanuló havonkénti 15 korona ösztöndíjban részesül. A római katolikus, gör. kath., gör. kel., ev. református, ágost. evangélikus és unitárius tanulók az egyházi énekekben és zenében egyáltalában a kántori teendőknél is kiképzésben részesülnek és sikeres vizsgálat után arról külön kiegészítő bizonyítványt nyernek. A pályázat eredményéről s a jelentkezés idejéről minden egyes tanuló augusztus hó 20-ig külön értesítést kap. Kolozsvárt, 1912. május hó 1-én. Sarud Ottó, áll. tanítóképző-int. igazgató.

— **Körrendelet a köztisztaságról.** A belügyminiszter valamennyi törvényhatóságok körrendeletet intézett a köztisztaság tárgyában. A miniszter azal kezd, hogy a kolera az országot és időszorint külvétlenül ugyan nem fenyegeti, mégis megokolták tartja, hogy a köztisztaság fenntartására fokozott figyelem fordítások s már most fogamatossáknak azok a köztisztasági rendszabályok, amelyek a kolera fellépésének megállítására és esetleges elterjedésének korlátozása érdekében s jelentőséggel bírnak. A körrendelet azal teljes részletességgel megismétli a köztisztaság fenntartás érdekében tavaly áprilisban kiadott belügyi-

miniszteri körrendeletet. A miniszter felhívja a törvényhatóságokat, hogy a rendelkezések lelkiismeretes végrehajtására az illetékes hatóságokat haladéktalanul utasítsák s egyáltalán intézkedjenek a felől, hogy a szóban forgó rendelkezések pontos végrehajtását illetékes közegeik annak idején minél kiterjedtebb körben behatóan ellenőrizsék s minden e téren tapasztalt mulasztás megtorlás iránt soron kívül intézkedjenek. Végül megjegyzi s miniszter, hogy az intézkedések foganatosításáról a maga szakközege útján fog meggyőződést szerezni.

— **Teherautomobilok a fatermelésben.** A természetnek a vágásból a legkiseb- lebbi rendes vágányüzemre berendezett vas- utig a legegyszerűbb s legolcsóbb módon való szállítása már régidőtől foglalkoztatta a természetet, mert az olcsó és egyszerű szállítást a fának és más erdei termékeknek kelendősé- gét fokozza s kedvezőbbé teszi, másrészt az illető vasuti vonalak jövedelmezőségét is emeli. A fatermelő, illetőleg fakereskedőnek a feun- forgó verseny miatt körültekintően kell kiszá- mitani, hogy hol és mikor jut legolcsóbban a faanyag vételéhez, mely alkalommal a mutat- kozó szállítási költséggyökötlet a tőrákhoz csapja. E tekintetben a gépkocsinak (automo- bil) alkalmazása, mely nemcsak mint gyors köz- lekedési, hanem teherszállítási eszköznek is bevált, miundikább előtérbe lép és annak fa és egyéb erdei termékek szállítására való alkal- mazása már a közeljövőben nálunk is jobban el fog terjedni, ugy mint ez Amerikában s más tengeren túli földrészekben történt, hol szőlő- fat, tűzfát, követ, építőanyagot fennakadás nél- kül s tömegesen szállítanak ezzel az eszköz- zel. E gépkocsi ily célokra rendszeren 15 lóerjű gőzkocsi, mely 50 méteremásra teher szállítá- sára van berendezve, mely teherrel a kocsi óránként 8—10 km. sebességgel képes haladni és 10—12 százalékos emelkedést könnyűséggel legyőz. Ilyen gépkocsi biztosan s könnyen kor- mannyozható és azal egészen közel lehet a vasuti kocsik mellé állni, hogy az átrak- kás gyorsan és kényelmesen történhetik. Szál- fák szállításánál ezeket a vasagabb végűknél fogva a kocsi, a vékonyabb végűknél pedig egy külön igazított kerekkel ellátott tolda- lektá fektetik. A forgalom akadálytalan lebo- nyolítása céljából az ilyen gépkocsinak ugyan jó, kemény utakra van szüksége, melyeket szon- ban önmaga is előlíthat, illetőleg egyenget- het, amennyiben az első kerekpár tengelyes- tül együtt kiakasztható és ahelyett egy átlag mintegy 1 m. átmérővel bíró öntöttvasból ké- szült henger alkalmazható, mely azal mint utthenger használható fel. Mint ismeretes, leg- utóbb a vármegye közigazgatási bizottsága a Deutch-Testvérek fakereskedő cégnek adott engedélyt teherautomobilon való szállításra a Putnától Ditrőig.

— **Magyar Figyelő** most megjelent 9. számából mindenekelett ki kell emelnünk báró Hengelmüller László washingtoni nagykövétünk tanulmányát a Panama-csatornáról. Nagykövétünk közvetlen személyes benyomások hatása alatt írta meg e nagy szabású értekezését, amely a legközelebb megnyitja Panama-csatornáról es a vele összefüggő összes kérdésekről alaposan és kimerítően tájékoztatja az olvasót. — Szabó Jenő főrendiházi tag, a görög katolikus magy. plébánságért folytatott mozgalmat vezető állást foglalt az újabb felállított plébánság székelyhelyen illetőleg és az illetékes körök bizonyára figyelembe fogják venni ezt az álláspontot is. — „Nemzetiségi program” címen Réz Mihálytól értékes tanulmányt olvasunk. — Cholnoky Jenő egyetem tanár a Jég hegycsúcsokról értekez. — Sikabonyi Antal nagyobb esztétikai kritikát közöl. — A szépirodalmi részben Farkas Pál történelmi jeleuetéit talál- juk „Miranda testvér” címen. — Igen gazdag a Fejgyezések rovata, amelyben aktuális politikai, társadalmi, színházi és irodalmi kérdé- seinkhez találunk elmés, szatirikus és találó megjegyzéseket. Előfizetési ára negyedévre 6 korona. Kiadóhivatal Budapest, Andrássy-ut 10.

KÖZGAZDASÁG.

A „Hermes” Magyar Általános Váltóélet Réaz- vónytársaság, Budapest, heti jelentése a tőrsde- forgalomról és pénzügyről.

Budapest, 1912. május 9.

A pénzügyben az előző héten beállott köny- nyebbülés nem mutatkozott tartósan, illetőleg a javulás nem folytatódott, sőt átmenetileg kis- sebb feszültség is volt érzékelhető. Ez a körülmény természetesen kihatott a tőrsdésre is, fő- leg oly irányban, hogy a forgalom szerényebb keretekben folyt le. Az alapirányzat azonban mindvégig szilárd volt, sőt az árfolyamok esin- vonala általában emelkedést tüntet fel, mintán a politikai, nevezetesen a belpolitikai helyzet kedvezőbbben ítélték meg. A belpolitikai hely- zet eme kedvezőbb megítélésé azonban csak egyes értékekben jutott erősebben kifejezésre, mert a helyi értékek egyrésze inkább a ke- vésbé kedvező pénzügyi viszonyok nyomása alatt eszenvedett.

Bankértékek közül a magyar hitel rész- vény állott az érdeklődés előterében az emlitett jobb belpolitikai hírekre és ámenetileg igen élénk kereslet tárgyát képezték a Pesti magyar kereskedelmi bank részvények, mely- lyek esamóttóvó áremelkedést értek el. Egyéb

vezető értékeink közül a Rimamurányi vasmű részvények folytatódólag nagyon kerekek voltak és bécsi oldalról e héten is nagyobb vásárlások eszközöltek ezen részvényekben. A vezető helyi közlekedési értékek iránt nem mutatkozott különösebb érdeklődés és úgy a közuti, mint városi vasúti részvények csak lényegtelen ártálcázásokat szenvedtek. Ezzel szemben az Osztrák-magyar államvasúti részvények nagyobb árfolyamhullámrának voltak alávetve és árfolyamuk átmeneti nagyobb emelkedés után ismét alacsonyokban zárult.

Ipari papírok közül a szénértékek iránti érdeklődés egyre tart és úgy a Magyar általános, mint a Salgótarjáni kőszénbánya részvényekben nagyobb üzlet fejlődött ki, emelkedő árfolyamok mellett. A tégláértékek ismét csökkenő irányzatot követnek, ami a pénzügyviszonyoknak kevésbé kielégítő helyzetére vezethető vissza. Hosszabb szünet után élénk kereslet mutatkozott e hét folyamán ismét malomrészvények iránt és különösen a Viktoriamalom részvények kerültek emelkedő árfolyamok mellett forgalomba. A fentiekben kívül leginkább Temesvári szeszrészvények iránt mutatkozott érdeklődés és árfolyamuk ismét emelkedett. A többi e kategóriába tartozó papírok árfolyamváltozásai nem számottevőek.

A sorsjegypiacon a Hazai takarékpénztári sorsjegyek iránt mutatkozott nagyobb érdeklődés.

Szerkesztői üzenetek.

K. S. Egy héttől távol voltunk és így késon olvastuk, de legközelebb visszatérünk rá.

Eladó

rövid ideig használt, teljesen jókarban levő, széthuzható tüszekreányes, tüszűsöves és apró tüszűsöves, condasatoros

félstabil lokomobil gőzjép

8 atm. 21 m³ tüzelőüteg (50 HP). Szives megkeresés S. M. jeligére e lap kiadóhivatalába kéretnek.

Sz. 238-1912. végreh.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. év. LX. t.-c. 120. §. értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. járásbírósnak 1912. évi V. 295. sz. végzése követelése dr. Moriz Zwegenthal bécsi ügyvéd által képviselt Barth és Walkavits bécsi cég javára 351 korona 10 fillér s jár. erejéig 1912. évi március hó 19-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le és felúfoglalt és 5800 koronára becsült következő ingóságok u. m.: árucikkek nyilvános árverésen eladának.

Mely árverésnek a csikszeredai kir. járásbírósnak 1912. évi V. 295. sz. végzése folytán 351 korona 10 fillér tőkekövetelés, ennek 1912. évi január hó 16. napjától járó 6% kamatai 1/4%, váltódíj és eddig összesen 64 korona 10 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, a végrehajtást szenvedő lakásán Gyimesen leendő megtartására 1912. évi június hó 4-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előrverezendő ingóságokat mások is le- és felúfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csikszeredában, 1912. évi május hó 8. napján.

Molnár Sándor,
kir. bír. végrehajtó.

A MESTERDALNOK.....

Cipőm szép és tökéletes, Benne jární élvezetes, Mert ha cipőt szegzek, varrok, Rajt' van



KAUCSUK SAROK.

Szám 389-1912. végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. járásbírósnak 1912. évi V. 339. számú végzése következtében dr. Julius Pius bécsi ügyvéd által képviselt Tausig Ottó és t. bécsi cég javára 188 korona 55 fillér s jár. erejéig 1912. évi március 16-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján felúfoglalt és 4200 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: árucikkek nyilvános árverésen eladának.

Mely árverésnek a csikszeredai kir. járásbírósnak 1912. évi V. 339. számú végzése folytán 188 korona 55 fillér tőkekövetelés, ennek 1912. évi december hó 1. napjától járó 6% kamatai, 1/4%, váltódíj és eddig összesen 74 korona 20 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig a végrehajtást szenvedő lakásán Gyimesen leendő megtartására 1912. évi június hó 4-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előrverezendő ingóságokat mások is le- és felúfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csikszeredában, 1912. évi május hó 12. napján.

Molnár Sándor,
kir. bír. végrehajtó.

Sz. 331-1912. vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a brassói kir. járásbírósnak 1912. évi V. Sp. 118-3. számú végzése folytán Borosnyai L. Dániel ügyvéd által képviselt Kenyeres Károly felúfoglaltató és Váczy József és Kalmár Sándor végrehajtó részére 96 kor. 35 fillér és 386 korona 34 fillér tőkekövetelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesről lefoglalt és 820 koronára becsült ingóságokra a Csikszentmártoni kir. járásbírósnak 1912. V. 159-2. számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felúfoglaltatott követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Csikszentmárton községben leendő megtartására határidőül 1912. évi május 22-ik napján délelőtti 9 órája kitűzték, amikor a bíróság lefoglalt bolti cikkek, sertések s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőknek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az előrverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, amennyiben részükre a foglalás korábban esz közöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelenségeiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Kelt Csikszentmárton, 1912. évi május hó 8-ik napján.

Ambrus Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

Szalámi és hentesárak

12 magyar szalámi május havi ára 3 korona 90 fillér, minden további hóban 10 fillér áremeléssel.

Vastag fehér táblás szalonna	1 K 60 f.
Vastag füst. és paprikás szalonna	1 " 80 "
Kolozsvári husos szalonna	2 " " "
Füstölt és papr. szlet szalonna	1 " 70 "
Vadász kolbász sonka husból	2 " 20 "
Nyári szalámi	2 " " "
Száraz kolbász	2 K - f.

mindennap frissen készítve kapható

Theil József szalámi gyártó
rosnád : : :
Medgyes (Erdélyben)

Legjutányosabb bevásárlási forrás

ugymint: hajtápkokban, manükörkészletekben, zsebkecsékben, pénzerszényekben és mindennemű különlegességekben, valódi YES porcellán puder, Dianna sorsorszesz és Nestlé-féle gyermek táplizók, főlerakata

FEKETE VILMOS
Első Csikmezei illatszere- és piperekereskedésében, CSIKSZEREDÁBAN.

Szám 321-912.

Ásványvíz bérbeadási hirdetmény.

A Kászonimpéri közbirtokosság a "Kászonimpéri Répáti Báthory borviz" forrás égvényes savanyúvíz termékét 1912. évi augusztus hó 1-től kezdődőleg egymásután következő 15 évre Kászonimpér községhezánál folyó év május hó 28-án, délelőtt 10 órakor tartandó zárt írásbeli ajánlattal egybe kötött nyílt szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőknek bérbe adja.

A bérlet által 311 napon használható ásványvíz napi terméke tapasztalat szerint mintegy 3600 liter.

Az évi bér kiküldési ára 8500 kor. B-natpénz az évi bér 100%-a.

Távirati és utóajánlatok, valamint a feltételektől eltérő ajánlatok figyelembe nem vétetnek

Árverési és szerződési feltételek hivatalos órák alatt a községhezánál megtekinthetők.

Kászon-impér, 1912. április hó 20-án.

Mihályz András,
közbirt. elnök.

Versenytagyalási hirdetmény.

Csikszentgyörgy és Csikbánkfalva közbirtokossága 1912. évi május hó 19-én délután 2 óráig terjedő határidővel a csikszentgyörgyi kántor-tanítói lakás építésére nyilvános versenytagyalást hirdet.

A téglanyagból építendő ház költségvetés szerinti összege: 14928 korona 63 fillér, azaz tizennégyezerkilencszázhatszónnyolez korona 63 fillér, melynek 10%-a a versenytagyalás megkezdése előtt a versenytagyalásban résztvevők részéről bántapénzben, készpénz, vagy óvadékképes értékpapirban leendő.

A versenytagyalás Csikszentgyörgy községhezánál folyó évi május hó 19-én délután 2 órakor fog megtartatni.

A zárt írásbeli ajánlatok az egyház tanács elnökehez adandók be.

A tervrajz, költségvetés és a feltételek az egyháztanács elnökénél megtekinthetők.

Csikszentgyörgyön, 1912. évi április hó 28-án.

Csikszentgyörgy részéről:
Miklós János s. k., Puskás Lajos s. k.,
birt. elnök. b. jegyző.

Csikbánkfalva részéről:
Bálint Ferenc s. k., Ifj. Potyó Antal s. k.,
birt. elnök. b. jegyző.

Eladó csikszereadi határon a gyakorló térrel szemben a „Bódé“-kert. Értekezni lehet: Özv. Dávid Istvánnál.

Van szerencsém nagybecsű tudomásra hozni, hogy Kolozsvárott **bányamérnöki irodát** nyitottam. Minden, a bányászat körébe tartozó és azzal kapcsolatos műszaki munkának pontos és célszerű teljesítésére vállalkozom.

Kitatások vezetése, bírálat, műszaki és jogi ügyeknek rendezése; Zárkutatmányok és bányajogszövevények megszerzése, természetben való kijelölése és térképezése; Feltárások irányítása; Bányamunkálathoz: feltáró, előkészítő, fejtővágatok, feltések, akna- és táro-vágások vállalatossá végrehajtása; Bányák üzembehelyezése; Bányabereendezések és gépek megválasztásánál tanácsadás; Törvényesbaba felelős üzemvezetés és üzemkötényvek ellenőrzése; Bányástörvények készítése; 5-52 Bányavízterek közvetítése; Ásványvizek adományoztatása és védő területinek kijelölése; Iparvasutak és utak tervezése, munkálatainak vezetése és felügyellete; Föld- és erdőbirtokok felmérése, térképezése és felosztása; Szakképzésményesések működésénél főbb irányal. Kiváló tisztelettel.

Balás Jenő okl. bányamérnök
Kolozsvár, Deák Ferenc-u. 15. sz. I. emelet.

Modern kutépités.

Uj kutak építését cementgyűrűkkel, súlyesztő rendszerrel s kiszáradt régi kutak lennebb súlyeszését jutányos áron elvállalom.

Nagyimihály Sándor, 51-
cementárúgyár és építési anyagkereskedő Csikszereadában, Kossuth Lajos-u. 48. sz.

ÁRUHÁZ

Brassó, Buzasor 9.

Egyedüli különlegességi vállalat: Pamagtakarókban, Divatos szőnyegek, Fűggöny garnitúrák, Butorszövetek, matracradli Legnagyobb raktár linoleumokban és viaszkos vásznakban. Szolid kiszolgálás! Legolcsóbb árak! 4-50

Igen jó forgalmu üzlethelyiség 2 részzel, ügyvédi irodának is igen megfelelő, közel a törvényházhoz, mi hamarabb kiadó. 2-3

Bővebbet a kiadóhivatal.

KRONSTEINER KÁROLY
viharálló mész

FAÇADE HOMLOKZAT FESTÉK

Törvényesen védve. — 50 színárnyalatban kilogrammonként. — Évtizedek óta legjobban bevált és nem hamisítható. A legelőszertibb festőanyag már befestett homlokzatokon is. **Email homlokzat festék,** szintartó, mosható, egy festés elegeudő alapszinezés nélkül. A legalkalmasabb festőszer homlokzatra. Faépítményekre u. m.: csűrűkre, Pavillonokra, kerítésekre stb. Minden színárnyalatban kapható. Mintakönyvet és árjegyzéket díjmentesen és ingyen küld: **Kronsteiner Károly, Wien III., Hauptstrasse 120.** Főlerakat Csikszereadában: Michna Rezső és Vejenél. 3-10

Kézimunka szövetség mintákkal készségesen szolgál!

Bolesch Frigyes kézimunka üzlete, rövid-, szövött és kötött áruk, Brassó, Kolostor-utca 29.

Az újví ilényre megérkezett gyönyörű szép választékban. millen, futó, díváupárna és gobelin képek.

Nagy raktár mindennemű kezdett, kész kézimunkák és kézimunka szövetek, selymek, gyapjú és gyapott fonalakban.

Dus választék férfi, női és gyerek harisnyákban, trikóban ugyszintén férfi ingek, nadrágok, gallérok, kézeltök, nyakkendők és zsebkendőkben.

Kézimunka szövet mintákkal készségesen szolgál. 26-52

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltenek.

HALLÓ!**ÉRTESÍTÉS.****HALLÓ!****Építési anyagraktár, vasbeton, műkö- és cementárugyár.**

Tudomására adom a nagyérdemű közönségnek, hogy **Csikszeredában, a Kossuth-Lajos-utca 48. szám alatt nagy építési anyagraktárt rendeztem be** a azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a nagyérdemű fogyasztó közönség részére mindennemű építési anyagot jó és pontos kiszolgálás, olcsó árak mellett eszközölök.

Állandó nagy raktárom van:

Mész darabos és oltott. **Portland-cement** friss és legkitűnőbb minőségű. **Gipsz** staktur és szobrász. **Nád** fűzve stakturokra és egyéb fák eltakarására. **Valódi aszfalt fedőlemez** többféle minőségben. **Kollarit bőrlemez**, mázolás nem igényel, kizárólagos eladása. **Aszfalt elszigetelő lemez** és kaucuk-aszfalt nedves falak és lakások szárazzá tételéhez, kátrány és carbolineum fűk telítésére, gomba és rothadás ellen. **Azbeszt pala** igen könnyű és tartós. Teljes földéseket elvállalok. **Vasgerendák** bármilyen méret szerint. **Horayolt cserép** agyagból. **Vakolat kőpor**, Schamotte tűzálló téglák és föld stb., mindennemű építési és műszaki anyag.

CEMENTÁRU-GYÁR.

Kutarkák betonból 80-100, 120, 150-200-300 és 400 méter átmérőjű kutakhoz, ezek készítését is elvállalom súlyosztó rendszerrel, nagyobb kutak építését, gőzüzemi berendezéssel készítek magas vízállások megadásával. **Cement-cserép** többféle színben, betoncsövek, hidak és átvezetők készítése. **Beton- és műkölépcsők**, színes járda és burkolati cementlapok gyártása és elhelyezése. **Itató- és etetővalók** minden nagyságban. — **Blok úres téglák**, különösen alkalmas istállók és gubonásoknak. **Virágvázak** és talpazatok csinos kivitelben. **Kályha alátét lemezek**. **Kemény- és fal-fedőkövek**. Mindennemű beton- és cementipar-vállalat, **granit-terasz** beton stb. burkolatok készítése stb. stb. **Nagyban eladásoknál megfelelő engedmény**. A nagyérdemű fogyasztó közönség nagybecsű bizalmával és rendeléseivel felkeresni sziveskedjek.

Gyárak és raktárak: Csikszereda, Ujtusnád és Kézdivásárhely.

Szives támogatást kér kiváló tisztelettel:

Nagy Mihály Sándor építész, Csikszereda.

4-52



KOLLARIT-bőrlemez kaucuk-kompozícióval, mint fedőlemez.

KOLLARIT-bőrlemez mezőgazdasági és gyári épületekre a legalkalmasabb.

KOLLARIT-bőrlemez vízhatlan, a legnagyobb viharok ellenáll.

KOLLARIT-bőrlemez nem kell mázolni s így fentartási költséget nem igényel.

Egyedelarusító:

NAGYMIHÁLY SÁNDOR építési anyagkereskedő Csikszeredában, Kossuth Lajos-utca 48. sz.

ÉRTESÍTÉS!

A tavaszi idény újdonságai megérkeztek és dus választékban állandóan raktáron található a legjobb minőségű férfi, női, fiu és leányka készruhák.

Ugyszintén mértékutáni megrendelések elfogadtatnak. Szolid kiszolgálás!

MÓZES JÓZSEF, CSIKSZEREDA

Kossuth Lajos-utca (Grünwald-ház).

Legolesőbb beruasrlási forrás! Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszköztettek! ●●●●●●●●●●

TOKAJI ASSZUBORI!

1906. évi 4 puttonos literje 5 korona — fillér.

1908. évi 4 puttonos literje 4 korona — fillér.

1908. évi 3 puttonos literje 3 korona 50 fillér.

Kitűnő minőségű tokaji SZAMORODNI literje 1 korona.

Szállítás 3 litertől 20 literig demijohnokban, 20 literen felül hordókban.

Égész gönczi hordó (136 liter) vételénél külön árajánlat.

Boralm tisztán kezelt, kitűnő minőségéért a legmesszebb menő felelősséget vállalok.

Ráczkevi Eötvös Lajos szőlőbirtokos Tarczal (Tokajhegyalja).

4-5

A nagyérdemű hölgyközönség becses figyelmébe!

Bécsi és budapesti körutamból hazatérve, szives tudomására hozom a nagyérdemű hölgyközönségnek, hogy **Csikszeredában a Rákóczi-utcában** levő dohánytözsde mellett, a mai kornak megfelelő és a legkényesebb igényeket is kielégítő

NŐI KALAP DIVATTERMET

ÉS MODELLEK SZERINT

FÜZŐKÉSZÍTŐ MŰHELYT

nyitottam. Raktáron tartok párisi és bécsi modell-kalapokat, ugyszintén minden e szakmába vágó divateikkel. Elvállalom mindennemű kalapoknak izléses díszítését és átalakítását. Gyászkalapokat raktáron tartok. Mérték szerint készítek megfelelő módon: fűzőt, haskötőt, hátegyenesítőt és melltartókat; minden e szakmába vágó cikkek javítását és takarítását pontosan és jutányos árban eszközölöm. A t. hölgyközönség jóakaratu támogatását kérve és biztosítva a pontos kiszolgálásról, vagyok tisztelettel

Ligeti Samuné női kalap divatterme Csikszeredában.

GÉPÜZEMŰ ASZTALOS VÁLLALAT CSIKSZEREDA, VÖRÖSMARTI-UTCA 21. SZÁM.

Elvállal egy épület- mint butor-asztalos munkákat bármily kivánt kivitelben. — Saját rendszerű ablakok alkalmazásával bármely ház ablakait 10 nap alatt elkészíti.35—52

Elvállal különösen épület munkákat szakosított gépei által kidolgozni az asztalos-mester uraknak mérsékelt munkadíj ellenében és a megmunkáló anyagot el- és viaszszállítja.

laga-, fall-, ébresztő- és seeborák állandóan nagy raktáron.

FIGYELEMRE MÉLTÓ!

Olesó munka nem mindig olesó, mert sokszor csalódik az ember benne és akkor késő a bánat, ezen tapasztalat szakmánkban többször fordul elő, mint bármely más iparágban, mert a nagyközönség az órajavitásnál teljesen az óras ószíte és lekiismeretes munkájára van utalva. Együttal tudatni kívánom, hogy üzletembeu bizományi raktárt rendeztem be, hol raktáron tartok mindig

Mindennemű óra-, ékszer- és látszerészeti cikkeket

s azt szolid és jutányos árban becsátom a m. t. vevőközönség rendelkezésére. Minden egyes cikkért, mely üzletemből lesz véve és általam javított órákért szavatolok. Az eddigi szives pártfogást ezuttal is megköszönve, jövőre nézve is kérve, sziveskedjenek bizalmukkal megtisztelni, vagyok kész szolgálattal:

BREZINA F. óras, ékszerész és látszerész, Csikszereda, Kossuth L.-utca.

41—52

Óraláncok, gyűrűk, fülbevalók, szemüvegek és hőmérők állandóan kaphatók!

JÓ MUNKA! — SZABOTT ÁRAK!

SZOLID ÉS PONTOS KISZOLGÁLTÁSI!

1 kilogramm prima struc-pamut 9 korona.

Értesítés!

Van szerencsém a t. hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy a mamuzem Párisban volt tanulmány uton, a honnan február hó eisején jött vissza.

SZEZONSZERŰ UJDONSÁGOK

március hó elejétől már raktáron vannak. Színházi száll ujdonságok már megérkeztek.

A t. hölgyközönség szives pártfogását kérve, maradok kiváló tisztelettel:

MÁTHÉ JÓZSEF női divatkalap- és rövidáru-üzlete,
Csikszereda, Kossuth Lajos-utca (Grünwald Albert-féle ház).

40—52

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Mindennap model ujdonságok!

Ujoman berendezett előnyömda.

URAM!

Ha Ön súlyt helyez egészségére,
Ha azt akarja, hogy jó kinézése legyen,
Ha azt akarja, hogy nyugodt álma, jóétvágya legyen
Ha erejében gyarapodni akar

CSAK DRÉHER-SÖRT IGYÉK!

Kapható Csikszeredában üvegekben: a jobb kávéházakban, vendéglőkben és az összes jobb fűszer- és csemegekereskedésekben.

Főraktár Csikvármegye részére:

Niszel Fivéreknel, Csikszeredában.

Dréher-féle poharas sör — naponként friss csapolás — csakis özv. Nagy Istvánné „Zöldfa” vendéglőjében, az Európa-szállodában és a vasuti étterembe kapható.

(15) 17—52

Haas áruháza

Brassó, Kapu utca 12. sz.

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség szives tudomására adni, hogy üzletemet

Olesó árak.

Megtekinthetők

vételkötelezett-

ség nélkül. :: ::

NŐI CONFEKTIÓVAL

bővittem ki. Megérkeztek legújabb divatu női felöltők, női kosztümök, leányka felöltők, leányka kosztümök, aljak és egész ruhák, gyermekruhák és kabátok.

Rendkívüli nagy választék pongyolákban.

8—10

Ha olcsón és jót akar vásárolni, tegyen próbát!

Leikiismeretes és pontos kiszolgálás.

Felhívom a figyelmét a t. butor- és varrógép vásárló közönségnek, hogy bárki mielőtt butort és varrógépet vásárolna ne mulassza el raktáromat megtekinteni, hol az összes raktáron levő butorokat, ugymint:

EBÉDLŐ-, HÁLÓ-, SZALON- ÉS IRODAI BERENDEZÉSEK, BŐRGARNITURÁK, DIVÁNYOK ÉS MADRÁCOK

minden kivitelben és rendkívüli nagy választékban, valamint a legjobb gyártmányu varrógépek, kerékpárok, gramafonok és lemezek, melyek igen jutányos árban és kedvező fizetési feltételek mellett lesznek elárusítva. Minden tölem vásárolt varrógépért 6 és 10 évi jótállást vállalok. Varrógépeket 27 frttól, gramafonokat 20 frttól és kerékpárokat 55 frttól fennebb árusítom.

VARRÓGÉPEK-, KERÉKPÁROK- ÉS GRAMAFONOK- hoz mindenféle alkatrészek kaphatók. — Javításokat a legjutányosabb ártért eszközölök, jótállás mellett. Maradok kiváló tisztelettel

Ackermann Ignác, butor- és varrógép nagyraktára
Csikszereda, Kossuth L.-utca 9. sz. (Lukács Juliska-féle bérpalota).

22

Mindenféle asztalos-, kárpitos- és díszítőmunkákat elvállalok.

52

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni, miszerint a Rákóczi-utca 23. szám alatt saját házamban levő

NYERGES ÉS KÁRPITOS ÜZLETEMBEN

minden e szakmába vágó munkák elkészítését a legnagyobb készséggel vállalom és ezt csinos kivitelben, olesó árak mellett pontosan elkészítem. Raktáron tartok a mai kornak megfelelő, mindenféle nagyságu

RUGANYOS DIVÁNOKAT ÉS MATRACOKAT

azért, hogy itt mindenki beszerezhesse szükségletét ép oly olesó árban, mint bármely nagyobb városban. Továbbá tudtom még a mélyen tisztelt közönséggel azt is, hogy állandóan raktáron tartok

KÉSZ URI KOCSIKAT ÉS URI SZÁNKÓKAT.



Végül a n. ö. közönség szives figyelmét felhívom azon körülményre, hogy a kocsik, valamint minden e szakba vágó munkák javítását elvállalom. Magamot a mélyen tisztelt közönség jóindulatu pártfogásába ajánlvam, maradtam kiváló tisztelettel:

Bájer Ferencz, nyerges és kárpitos Csikszeredában.

8—26

VIDOR ÉS TÁRSA GŐZFŰRÉSZE CSIKSZENTSIMON
állandó raktárt tart mindenféle faanyagokban, u. m.:

DESZKA, LÉC, PALLÓ ÉS ÉPÜLETFÁBAN

mindenféle méretben és mennyiségben.

Hulladék léc (cándera) és más maradékok valamint fűrészpor
állandóan kapható.

Minden szombaton bérvágásokat elfogadnak.

30—52

Hosszurovó Cement Födélcserép

Iroda: Hirscher-utca 18. sz.

majdnem határtalan tartósságu, igen könnyű födőanyag, olesó áron kapható

Portland cementgyárnál, Kugler és Társai, Brassóban.

Iroda: Hirscher-utca 18. sz.